



Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 145/19
V Luxemburgu 19. novembra 2019

Rozsudok v spojených veciach C-585/18, C-624/18 a C-625/18
A.K./Krajowa Rada Sądownictwa a CP a DO/Sąd Najwyższy

Vnútroštátny súd musí overiť nezávislosť nového disciplinárneho senátu poľského Najvyššieho súdu s cieľom určiť, či tento orgán môže rozhodovať spory týkajúce sa odchodu do dôchodku sudcov Najvyššieho súdu, alebo či také spory musia byť preskúmané iným súdom, ktorý zodpovedá tejto požiadavke nezávislosti

V rozsudku A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18), vyhlásenom 19. novembra 2019, Súdny dvor zasadaajúci ako veľká komora v rámci skráteného súdneho konania rozhodol, že právo na účinný prostriedok nápravy, zaručené článkom 47 Charty základných práv Európskej únie a v osobitnej oblasti potvrdené smernicou 2000/781, bráni tomu, aby spory týkajúce sa uplatňovania práva Únie mohli patriť do výlučnej právomoci orgánu, ktorý nie je nezávislým a nestranným súdom. Podľa Súdneho dvora je to tak v prípade, ak objektívne podmienky, za ktorých bol vytvorený dotknutý orgán, jeho vlastnosti, ako aj spôsob, akým boli vymenovaní jeho členovia, môžu vo vnímaní osôb podliehajúcich súdnej právomoci vyvolávať oprávnené pochybnosti, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť tohto orgánu vonkajšími činiteľmi, predovšetkým priamymi alebo nepriamymi vplyvmi zákonodarnej a výkonnej moci, a jeho neutralitu vo vzťahu k protichodným záujmom. Tieto skutočnosti tak môžu viesť k absencii dojmu nezávislosti alebo nestrannosti uvedeného orgánu, ktorá by mohla narušiť dôveru, ktorú musí súdnictvo v demokratickej spoločnosti vzbudzovať u uvedených osôb podliehajúcich súdnej právomoci. Vnútroštátnemu súdu prislúcha po zohľadnení všetkých relevantných okolností, ktoré sú mu známe, určiť, či je to skutočne tak, pokiaľ ide o nový disciplinárny senát poľského Najvyššieho súdu. V takom prípade mu zásada prednosti práva Únie ukladá povinnosť neuplatniť ustanovenie vnútroštátneho práva, podľa ktorého je na rozhodovanie sporov týkajúcich sa odchodu do dôchodku sudcov Najvyššieho súdu príslušný výlučne tento disciplinárny senát, a to tak, aby tieto spory mohli byť preskúmané súdom, ktorý spĺňa požiadavky nezávislosti a nestrannosti a ktorý by bol príslušný v dotknutej oblasti, ak by tomu nebránilo uvedené ustanovenie.

V konaniach prebiehajúcich na vnútroštátnom súde, ktorý podal návrhy na začatie prejudiciálneho konania, traja poľskí sudcovia (Najvyššieho správneho súdu a Najvyššieho súdu) okrem iného namietali porušenie zákazu diskriminácie na základe veku v oblasti zamestnania z dôvodu ich predčasného odchodu do dôchodku v súlade s novým zákonom o Najvyššom súde z 8. decembra 2017. Hoci sa tento zákon od nedávnej zmeny už netýka sudcov, ktorí rovnako ako žalobcovia vo veciach samých už boli v čase nadobudnutia účinnosti tohto zákona v činnnej službe v rámci Najvyššieho súdu a v dôsledku toho uvedení žalobcovia zostali vykonávať svoje funkcie alebo bol výkon ich funkcie obnovený, vnútroštátny súd sa stále domnieval, že pred ním stojí problém procesnej povahy. Aj keď je totiž na dotknutý druh sporu zvyčajne príslušný disciplinárny senát, ktorý bol novozavedený v rámci Najvyššieho súdu, vnútroštátny súd sa pýtal, či z dôvodu pochybností o nezávislosti tohto orgánu musí vylúčiť uplatnenie vnútroštátnych pravidiel rozdelenia súdnej príslušnosti a prípadne môže sám meritórne prejednať tieto spory.

Súdny dvor po tom, čo potvrdil, že v prejednávanych veciach sa uplatňuje článok 47 Charty základných práv, ako aj článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ, najskôr pripomenul, že požiadavka

¹ Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2000, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

nezávislosti súdov vychádza z podstaty práva na účinnú súdnu ochranu a základného práva na spravodlivý proces, pričom tieto práva majú zásadný význam ako záruka ochrany všetkých práv, ktoré osobám podliehajúcim súdnej právomoci vyplývajú z práva Únie, a záruka zachovania spoločných hodnôt členských štátov uvedených v článku 2 ZEÚ, najmä hodnoty právneho štátu. Následne podrobne pripomenul svoju judikatúru týkajúcu sa obsahu tejto požiadavky nezávislosti a predovšetkým uviedol, že v súlade so zásadou delby moci, ktorou sa vyznačuje fungovanie právneho štátu, musí byť zaručená nezávislosť súdov vo vzťahu k zákonodarnej a výkonnej moci.

Následne Súdny dvor zdôraznil osobitné skutočnosti, ktoré musí vnútroštátny súd preskúmať, aby mohol posúdiť, či disciplinárny senát Najvyššieho súdu ponúka alebo neponúka dostatočné záruky nezávislosti.

V prvom rade Súdny dvor uviedol, že samotná skutočnosť, že sudcovia disciplinárneho senátu sú vymenovaní prezidentom republiky, nemôže spôsobiť, že by boli závislí od politickej moci, a ani nemôže vyvolávať pochybnosti o ich nestrannosti, ak dotknuté osoby po vymenovaní nie sú vystavené žiadnemu tlaku a nedostávajú pokyny pri výkone svojich funkcií. Okrem toho predchádzajúci zásah Štátnej súdnej rady, ktorá je poverená navrhovaním sudcov na vymenovanie, môže objektívne ohraničiť manévrovací priestor prezidenta republiky, avšak pod podmienkou, že tento orgán je sám dostatočne nezávislý voči zákonodarnej a výkonnej moci, ako aj voči prezidentovi republiky. V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že je dôležité zohľadniť tak skutkové, ako aj právne okolnosti týkajúce sa tak podmienok, za ktorých boli určení členovia novej poľskej súdnej rady, ako aj spôsobu, akým táto rada konkrétne plní svoju úlohu strážcu nezávislosti súdov a sudcov. Súdny dvor tiež uviedol, že je potrebné overiť rozsah súdneho preskúmania návrhov súdnej rady, keďže samotné rozhodnutia prezidenta republiky o vymenovaní nemôžu byť predmetom takého preskúmania.

V druhom rade Súdny dvor zdôraznil ďalšie okolnosti, ktoré priamo charakterizujú disciplinárny senát. Napríklad konkrétne v súvislosti s prijatím silne spochybňovaných ustanovení nového zákona o Najvyššom súde, o ktorých vo svojom rozsudku z 24. júna 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť Najvyššieho súdu) (C-619/18, EU:C:2019:531)², rozhodol, že sú v rozpore s právom Únie, uviedol, že je dôležité poznamenať, že na rozhodovanie sporov týkajúcich sa odchodu do dôchodku sudcov Najvyššieho súdu, vyplývajúcich z tohto zákona, je príslušný výlučne disciplinárny senát, že sa musí skladať jedine z novovymenovaných sudcov, alebo že je zrejme, že má v rámci Najvyššieho súdu osobitne vysoký stupeň samostatnosti. Vo všeobecnosti Súdny dvor niekoľkokrát spresnil, že hoci každá zo skúmaných okolností posudzovaná samostatne nie je nevyhnutne takej povahy, že by spochybňovala nezávislosť tohto orgánu, naproti tomu by to mohlo byť inak v prípade, ak sa posudzuje ich kombinácia.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdného dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

² Rozsudok Súdného dvora z 24. júna 2019, Komisia/Poľsko (Nezávislosť Najvyššieho súdu) ([C-619/18](#) a [TK č. 81/19](#)).